

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023

(január 2020)

OBSAH

Zoznam skratiek	3
Zhrnutie	4
1. Oblasti národných priorit	5
2. Národné problémy	6
3. Výber strategických oblastí.....	7
3.1 Metodika plánovania kontrolnej činnosti	10
Použité zdroje.....	11
Príloha č. 1 Národné priority v strategických dokumentoch SR.....	1
Príloha č. 2 Zoznam respondentov, ktorí vyplnili dotazník.....	1
Príloha č. 3 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu.....	1-2

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
CHKO	chránená krajinná oblasť
CO ₂	oxid uhličitý
EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institutions (Medzinárodná organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií)
IKT	informačno-komunikačné technológie
ISSAI	Implementing the International Standards for Supreme Audit Institutions (Implementácia medzinárodných štandardov pre najvyššie kontrolné inštitúcie)
IT	informačné technológie
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NO	nezisková organizácia
NPR	Národný program reforiem
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje
OSA	odbor stratégie a analýz
OSN	Organizácia spojených národov
PISA	Programme for International Student Assessment (Program pre medzinárodné hodnotenie študentov)
PVV	Programové vyhlásenie vlády
SAV	Slovenská akadémia vied
SR	Slovenská republika
ÚPVII SR	Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu Slovenskej republiky

ZHRNUTIE

Predložený materiál „Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023“ (ďalej aj „Stratégia“), predstavuje strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (NKÚ SR) na roky 2021 až 2023. V súlade s víziou úradu, definovanou v „Stratégii rozvoja úradu na roky 2020 až 2025“, bude kontrolná činnosť prioritne zameraná na **najvýznamnejšie témy, zvlášť na riziká v nakladaní s verejnými zdrojmi, ktoré ohrozujú dosiahnutie stanovených cieľov verejných politík**. Zároveň činnosť NKÚ SR bude smerovať do **prierezových a systémových kontrol**, ktorých výsledky poslúžia na zlepšenie správy vecí verejných v oblastiach, ktoré majú výrazný vplyv na udržateľný rozvoj krajiny.

Pri napĺňaní svojho základného poslania a vízie bude NKÚ SR aj naďalej zohľadňovať myšlienky iniciatívy „Hodnota za peniaze v slovenskej politike“. K tejto iniciatíve sa NKÚ SR prihlásil v roku 2016 a vyslovil tak zámer orientovať sa na následné hodnotenie najdôležitejších aktivít štátu aj z hľadiska výsledkov a úžitku pre občanov.

Strategickým cieľom kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023 bude významné zvýšenie podielu systémových a prierezových kontrol založených na hodnotení významných tém, t. j. národných problémov a rizík. Takto nastavený systém kontrol umožní komplexné hodnotenie plnenia cieľov verejných politík a spôsobov vynakladania verejných zdrojov na ich dosiahnutie.

Strategickými oblasťami zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR v rokoch 2021 až 2023 budú nasledujúce verejné politiky:

- Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
- Zdravie
- Environmentálna udržateľnosť
- Efektívna a transparentná verejná správa
- Právny štát a bezpečnosť
- Udržateľné verejné financie a fiškálna politika
- Dopravná infraštruktúra
- Zamestnanosť a sociálne politiky.

Týchto osem verejných politík bude predmetom najmä systémových kontrol. Výber uvedených strategických oblastí verejných politík zohľadňuje ciele národných stratégií s kľúčovým vplyvom na formu a obsah prijatých verejných rozhodnutí. Zároveň reflektuje aj problémy a nedostatky, na ktoré upozornili dôležité medzinárodné inštitúcie, ale aj odborná verejnosť na Slovensku.

Novým prvkom v Stratégii je identifikácia prierezových rizík verejných politík identifikovaných na základe dotazníkového participatívneho prístupu. Prierezovo sa bude NKÚ SR v rámci kontrolnej činnosti zameriavať najmä na:

- nedostatočnú efektívnosť čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF)
- problematické verejné obstarávanie
- slabú prepojenosť národných strategických cieľov s cieľmi nižších úrovní
- nedostatočné manažérske kapacity vo vybraných organizáciách a úradoch
- nedostatočnú efektívnosť investícií do IT riešení.

Prvá kapitola obsahuje prehľad významných strategických oblastí (národných priorít) v jednotlivých verejných politikách v SR. V uvedených oblastiach definovala vláda SR strategické národné ciele a zaviazala sa k ich plneniu.

Druhá kapitola sumarizuje národné problémy v jednotlivých strategických oblastiach (oblasti, v ktorých SR zaostáva v plnení stanovených národných cieľov) na základe medzinárodného hodnotenia a odporúčaní z medzinárodných inštitúcií. Druhá kapitola zároveň obsahuje analytické vyhodnotenie hlavných zistení z dotazníkového prieskumu.

Tretia kapitola prepája prvé dve kapitoly. Definuje výber strategických oblastí zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023. Zároveň popisuje nový prvok kontrolnej činnosti, tzv. identifikáciu prierezových rizík verejných

politik. Sumarizuje aj hlavné problémy a riziká identifikované v jednotlivých strategických oblastiach a predstavuje rámec metodiky plánovania kontrolnej činnosti na obdobie 2021 až 2023.

1 OBLASTI NÁRODNÝCH PRIORÍT

Pri určovaní významnosti¹ strategických oblastí pre ex-post² kontrolnú činnosť na roky 2021 – 2023 vychádzal NKÚ SR primárne z nasledujúcich národných strategických dokumentov dôležitých pre súčasné smerovanie SR:

- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 - 2020
- Národný program reforiem SR 2018
- Národný program reforiem SR 2019
- Program stability SR na roky 2018 - 2021
- Program stability SR na roky 2019 - 2022
- Vízia a stratégia SR do roku 2030.

Na základe národných strategických dokumentov SR vznikol súhrn 12 strategických oblastí, ktoré predstavujú oblasti národných priorít (podrobne viď Príloha č. 1):

- Udržateľné verejné financie a fiškálna politika
- Zamestnanosť a podnikateľské prostredie
- Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
- Zdravie
- Efektívna a transparentná verejná správa
- Sociálne politiky
- Súdnictvo
- Informatizácia verejnej správy
- Environmentálna udržateľnosť
- Energetická efektívnosť
- Dopravná infraštruktúra
- Obrana a bezpečnosť.

SR sa zaviazala k plneniu **národných cieľov a opatrení**, ktoré sú identifikované v národných strategických dokumentoch (PVV a NPR. A to aj v nadväznosti na jej medzinárodné záväzky (napríklad na ciele a záväzky stanovené v Agende OSN 2030 pre udržateľný rozvoj, v stratégii Európa 2020, v Pakte stability a rastu, atď.). Jednou z požiadaviek Paktu stability a rastu je Program stability, ktorý sa predkladá každoročne Európskej komisii a Rade EÚ. Obsahuje aj popis opatrení rozpočtovej politiky na dosiahnutie stanovených cieľov stratégie Európa 2020 v strednodobom horizonte. Vízia a stratégia SR do roku 2030 reaguje aj na Agendu OSN 2030 pre udržateľný rozvoj.

Agenda OSN 2030 pre udržateľný rozvoj predstavuje 17 globálnych cieľov, ku ktorým sa prihlásila aj organizácia INTOSAI. Predstavitelia INTOSAI **vyzvali najvyššie kontrolné inštitúcie**, aby prispeli k úspešnej implementácii a sledovaniu plnenia cieľov agendy. Odporúčali zamerať sa na vykonávanie **výkonnostných kontrol**, ktoré skúmajú hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť kľúčových/strategických vládnych programov (národných priorít), ktoré prispievajú k plneniu konkrétnych cieľov tejto agendy.

¹ Príručka INTOSAI pre implementáciu štandardov ISSAI na kontrolu výkonnosti uvádza ako prvý aspekt výberu oblasti na kontrolu jej **významnosť**. Významnosť určuje, či je oblasť strategicky dôležitá pre vládu a verejnosť (národné priority).

² Následnú kontrolnú činnosť.

2. NÁRODNÉ PROBLÉMY

NKÚ SR by mal svoju kontrolnú činnosť zamerať najmä na tie strategické oblasti, ktoré sú považované za rizikové z hľadiska neplnenia definovaných národných cieľov. Národné problémy (rizikové strategické oblasti) boli definované na základe zhodnotenia reálnosti plnenia národných cieľov pomocou reprezentatívneho medzinárodného hodnotenia, aj vrátane hodnotenia predstaviteľov domácich inštitúcií (dotazníková forma, Príloha č. 2). Výsledky medzinárodného hodnotenia sú zhrnuté v nasledujúcich odporúčaní EK:

- **Odporúčania Rady EÚ pre SR k NPR 2018**
- **Odporúčania Rady EÚ pre SR k NPR 2019.**

V týchto dvoch dokumentoch bolo ako rizikových z hľadiska nesplnenia národných cieľov zadefinovaných nasledovaných osem strategických oblastí SR:

- Udržateľné verejné financie a fiškálna politika
- Zamestnanosť a podnikateľské prostredie
- Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
- Sociálne politiky
- Zdravie
- Dopravná infraštruktúra a IKT
- Energetická efektívnosť
- Efektívna a transparentná verejná správa.

NKÚ SR zároveň pre získanie spätnej väzby o najväčších národných problémoch a rizikách, na ktoré by sa mala v nadchádzajúcom období zamerať kontrolná činnosť, zvolil formu dotazníkového prieskumu u relevantných domácich inštitúcií a expertov. Zapojením odbornej verejnosti do procesu zacielenia kontrolnej činnosti pristúpil NKÚ SR k participatívnej tvorbe Stratégie.

Rámcové vyhodnotenie hlavných zistení z dotazníkového prieskumu je uvedené v nasledujúcom boxe. Podrobne sa vyhodnotením zaoberá Príloha 3.

Vyhodnotenie hlavných zistení z dotazníka u externých partnerov

- **Externé prostredie vníma poslanie NKÚ SR v podobnom duchu ako je zákonom definovaná pôsobnosť úradu.**
- **Najvyššou pridanou hodnotou NKÚ SR je nezávislosť jeho kontroly.**
- **Napĺňanie posrania NKÚ SR, ako aj dosahovania pridanej hodnoty, je ťažko vyčísliteľné, ale z externého prostredia cítiť požiadavku vyčíslenia reálnych úspor, či prínosu prameniaceho z činnosti NKÚ SR.**
- **Pre externé prostredie je prípustné, aby NKÚ SR vykonával hodnotenia verejných politík vrátane správnosti výberu cieľov týchto politík.**
- **Podľa vnímania respondentov**
 - najprioritnejšou oblasťou je Právny štát, demokracia a bezpečnosť
 - najproblémovejšou verejnou politikou je Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
 - najaktuálnejším prierezovým rizikom je riziko vo verejnom obstarávaní a riziko plynúce zo slabej prepojenosti strategických cieľov s cieľmi nižších úrovní.
- **Dotazníkový prieskum ukázal, že NKÚ SR je externým prostredím vnímaný jednoznačne pozitívne, zvlášť ako aktívny úrad prinášajúci celospoločenské benefity. Respondenti zároveň vnímajú, že kvalita práce, dosahované výsledky NKÚ SR aj ich prezentácia sa v poslednom čase zlepšili.**

3. VÝBER STRATEGICKÝCH OBLASTÍ

Výber strategických oblastí zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 až 2023 vychádzal zo strategických oblastí/národných priorít definovaných v strategických dokumentoch SR. Z uvedených strategických oblastí/národných priorít boli ako **najvýznamnejšie** (rizikovosť na základe reprezentatívneho medzinárodného hodnotenia EK a dotazníkového národného prieskumu) zadané nasledujúce strategické oblasti:

- a. **Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie**
- b. **Zdravie**
- c. **Environmentálna udržateľnosť**
- d. **Efektívna a transparentná verejná správa**
- e. **Právny štát a bezpečnosť**
- f. **Udržateľné verejné financie a fiškálna politika**
- g. **Dopravná infraštruktúra**
- h. **Zamestnanosť a sociálne politiky.**

Pri porovnaní s predchádzajúcim strednodobým strategickým zameraním kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2018 až 2020 sa v tejto Stratégii zvýšila významnosť nesplnenia národných cieľov v nasledovných oblastiach:

d. Efektívna a transparentná verejná správa s dôležitou podoblasťou Efektívna samospráva, ktorej kontrola je tiež v kompetencii NKÚ SR;

e. Právny štát a bezpečnosť, pričom v rámci tejto oblasti je najviac riziková podoblasť Súdnictva.

Novým prvkom tejto Stratégie je, v porovnaní s prechádzajúcim strategickým zameraním kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2018 až 2020, **identifikovanie prierezoých rizík** verejných politík. Rizikovosť (nesplnenie národných cieľov) vybraných strategických oblastí **zvyšuje** najmä nasledujúcich **päť prierezoých rizík**, ktoré boli vybrané na základe participatívneho prístupu (dotazníkový prieskum):

1. **nedostatočná efektivita čerpania EŠIF**
2. **problematické verejné obstarávanie**
3. **slabá prepojenosť strategických cieľov s cieľmi nižších úrovní**
4. **nedostatočné manažérske kapacity vo vybraných organizáciách a úradoch**
5. **nedostatočná efektivita investícií do IT riešení.**

Prepojením 2 prvkov (významnosť strategickej oblasti, prierezoé riziko) môžu nastať tieto 3 kombinácie metodického prístupu ku kontrolnej činnosti:

- I. kontrolná činnosť zameraná na problém v strategickej oblasti bez prierezoých rizík,
- II. kontrolná činnosť zameraná na problém v strategickej oblasti s vybranými prierezoými rizikami,
- III. kontrolná činnosť zameraná na vybrané prierezoé riziká vo viacerých strategických oblastiach.

Vybrané prierezoé riziká možno kontrolovať súčasne vo viacerých subjektoch v rôznych sektoroch verejnej správy, v nadväznosti na osem zadaných rizikových strategických oblastí.

NKÚ SR zameria kontrolnú činnosť v rokoch 2021 až 2023 na nasledujúce strategické oblasti, v ktorých identifikoval súvisiace hlavné problémy. Pri vybraných problémoch sú zároveň v zátvorkách uvedené aj čísla prierezoých rizík (1-5), ktoré boli zistené na základe expertného posúdenia jednotlivých problémov.

a. **Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie**

- ✓ Problémy s adekvátnou kapacitou predškolských zariadení (1,4)
- ✓ Nízka kvalita základného školstva (žiaci základných škôl dlhodobo dosahujú podpriemerné výsledky v medzinárodnom testovaní PISA) (4,2)
- ✓ Nedostatočné riešenie eliminácie vysokého vplyvu socioekonomického zázemia na výkon žiakov (3)
- ✓ Nízka atraktivita učiteľskej profesie, vyplývajúca z nízkeho spoločenského uznania a nedostatočného finančného ohodnotenia (3)
- ✓ Problémy vysokoškolskej prípravy študentov na budúci výkon učiteľskej profesie (3,4)

- ✓ Vysoký podiel vysokoškolákov študujúcich v zahraničí, vyplývajúci z nízkej kvality slovenských vysokých škôl (4,3,1)
- ✓ Dlhodobé a výrazné zaostávanie v oblasti výskumu a vývoja v medzinárodnom meradle tak na strane vstupov (nedostatočné financovanie), ako aj na strane výstupov (výsledky) (5,1,4,3)
- ✓ Relatívne nízka inovačná schopnosť slovenskej ekonomiky (zhoršujúce sa a v rámci EÚ výrazne podpriemerné postavenie v rebríčku Global Innovation Index)
- ✓ Nízka miera transparentnosti pri výbere projektov a pridelovaní grantov v oblasti vedy a výskumu (VEGA, KEGA, granty ministerstva a pod.) (1,3,4)

b. Zdravie

- ✓ Neefektívnosť v liekovej politike (2)
- ✓ Nedostatok všeobecných lekárov a pediatrov (3)
- ✓ Zadlžovanie nemocníc (2,5,4)
- ✓ Nedodržovanie plánu úspor navrhnutých revíziou výdavkov v zdravotníctve (3)
- ✓ Nedostatočná a neefektívna prevencia pri vybraných ochoreniach
- ✓ Odkladanie reformy zdravotníctva

c. Environmentálna udržateľnosť

- ✓ Vysoká produkcia emisií a nadmerný podiel CO₂ v ovzduší (efektívnosť opatrení na znižovanie znečistenia ovzdušia)
- ✓ Vysoký podiel palív s výraznou uhlíkovou stopou
- ✓ Nízky podiel energie z obnoviteľných zdrojov (efektívnosť programov na podporu obnoviteľných zdrojov, program Zelená domácnostiam) (3)
- ✓ Nízka miera recyklácie a separovania odpadov (efektívnosť odpadových dotačných programov) (3)
- ✓ Nerovnomerná regionálna vybavenosť environmentálnou infraštruktúrou (vodovody a kanalizácie) (1)
- ✓ Ohrozenosť druhov a biotopov európskeho aj národného významu (invazívne druhy rastlín a živočíchov, vplyv činnosti človeka)
- ✓ Nedostatočná ochrana nelesnej drevinovej vegetácie a krajnotvorby (1,3)
- ✓ Neefektívny reštitučný zákon a právne aspekty vlastníctva pôdy (neprimeraná dĺžka reštitučných konaní)
- ✓ Nízka potravinová sebestačnosť a kvalita potravín
- ✓ Ekonomické dôsledky zmeny klímy na slovenské poľnohospodárstvo a životné prostredie (1,3)
- ✓ Neefektívne mechanizmy pre kompenzácie obmedzení Natura 2000
- ✓ Nelegálna ťažba dreva v národných parkoch a CHKO (neefektívne sledovacie mechanizmy, nedostatky pri riadení a správe národných parkov a CHKO) (1,3,5)
- ✓ Neefektívne fungovanie MPRV SR a organizácií rezortu vrátane štátnych podnikov (netransparentné nakladanie s majetkom štátnych podnikov) (4)
- ✓ Premnožená raticová zver a neefektívny poľovný systém (nedodržovanie odstrelových kvót) (3,4)

d. Efektívna a transparentná verejná správa

- ✓ Elektronizácia verejnej správy (eGovernment) (4,5)
- ✓ Efektívnosť úsporných opatrení v rámci Programu ESO (1)
- ✓ Vysoká miera korupcie (2,4,5)
- ✓ Efektívnosť štátnych a verejných kultúrnych inštitúcií (Národné osvetové centrum, Slovenská národná knižnica, Tanečný súbor Lúčnica, umelecké fondy – Hudobný fond, Fond výtvarných umení, Literárny fond)
- ✓ (Ne)alokácia zdrojov na implementáciu zákonov a prenesené kompetencie v samospráve (3)
- ✓ Rôzna dostupnosť v rôznej kvalite doručovaných služieb, prípadne statkov v samospráve (môže vzniknúť regionálna, prípadne iná diskriminácia) (3)
- ✓ Neznalosť, nevedomosť, nekompetentnosť štatutárov obcí (volení zástupcovia nemusia vykazovať odbornú spôsobilosť) (4)
- ✓ Oblasť externej právnej služby v samospráve

e. Právny štát a bezpečnosť

- ✓ Nezávislosť a efektívnosť súdneho systému (5,4)
- ✓ Nízka dôvera a vysoká nedôvera k polícii (4)
- ✓ Dodržiavanie komplexných procesov obranného plánovania SR, ako aj limitov výdavkov schváleného rozpočtu v oblasti Rozvoj výzbroje, techniky a materiálu (2,3)

f. Udržateľné verejné financie a fiškálna politika

- ✓ Fiškálna konsolidácia (zavedenie výdavkových stropov)
- ✓ Daňová disciplína (5)
- ✓ Schválené nesystémové opatrenia (minimálne dôchodky, obedy zadarmo, rekreačné poukazy) (3)
- ✓ Schválenie opatrení v oblasti príjmov a výdavkov, pri ktorých neboli vyčíslené vplyvy na rozpočet verejnej správy
- ✓ Nadhodnotenie daňových a nedaňových príjmov
- ✓ Podhodnotenie výdavkov rozpočtu verejnej správy
- ✓ Hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy, ktoré sú mimo priamej kontroly vlády (obce, VÚC, Sociálna poisťovňa)
- ✓ Vývoj v oblasti fondov EÚ [efektívnosť tzv. „mäkkých projektov“ (štúdie, analýzy a pod.), skutočné využívanie objektov postavených z fondov, následná udržateľnosť projektov] (1)

g. Dopravná infraštruktúra

- ✓ Pomalá a neefektívna výstavba diaľnic a rýchlostných ciest (1,2)
- ✓ Absencia prioritizácie stavebných projektov
- ✓ Dodržiavanie princípov Hodnoty za peniaze a strategických dokumentov
- ✓ Rekonštrukcie a modernizácie ciest a mostov I. triedy (1)
- ✓ Modernizácia železničných tratí (1,2)
- ✓ Bezpečnosť na železničiach (3)
- ✓ Obnova vozňov, rušňov a vlakových súprav (efektívnosť v prepravných spoločnostiach) (1)

h. Zamestnanosť a sociálne politiky

- ✓ Dlhodobá nezamestnanosť (predovšetkým najťažšie zamestnateľných skupín obyvateľstva) (1,3,4)
- ✓ Stále pretrvávajúce regionálne rozdiely (1,3,4)
- ✓ Nízke čerpanie EŠIF (OP LZ) v programovom období 2014 - 2020 (1,3,4)
- ✓ Niektoré nesystémové opatrenia v oblasti podpory rodiny (napr. tzv. obedy zadarmo) (3)
- ✓ Sociálna a ekonomická integrácia sociálne znevýhodnených skupín obyvateľstva vrátane marginalizovaných komunit (1,3,4)
- ✓ Nedostatok cenovo prijateľného nájomného bývania (1,3,4)
- ✓ Vysoká miera rizika chudoby a sociálneho vylúčenia marginalizovaných komunit (1,3,4)
- ✓ Ústavné schválenie hornej hranice dôchodkového veku na 64 rokov (3)
- ✓ Starnutie obyvateľstva a s tým spojený nárast počtu poberateľov starobného dôchodku (3)
- ✓ Zvýšenie minimálneho dôchodku (3)

3.1 Metodika plánovania kontrolnej činnosti

Strednodobé strategické zameranie kontrolnej činnosti bude v každom z rokov 2021 až 2023 rozpracované do dokumentu **Prioritné oblasti zamerania kontrolnej činnosti na príslušný rok**. Pri premietnutí strednodobého zamerania kontrolnej činnosti do ročných plánov sa bude postupovať nasledovným metodickým postupom. Zo zadefinovaných významných strategických oblastí (8) budú pre potreby ročného plánovania definované **tri až štyri hlavné prioritné oblasti** a z prierezových rizík (5) **jedno až dve hlavné**.

Výber prioritných oblastí zamerania kontrolnej činnosti a zvolená kombinácia kontrolnej činnosti budú identifikované najmä podľa týchto kritérií:

- zohľadnenie aktuálnej výšky čerpania verejných výdavkov
- zaostávanie plnenia národných cieľov SR v medzinárodnom porovnaní na základe dostupných výsledkových ukazovateľov
- nadväznosť na kontrolné zistenia z predchádzajúcich rokov
- personálne a odborné kapacity úradu
- správne načasovanie kontrolnej činnosti.

Súčasťou dokumentu **Prioritné oblasti zamerania kontrolnej činnosti na príslušný rok** budú aj **konkrétne návrhy tém na kontrolu**. Kontrolóri navrhnuté témy dopracujú a predložia na posúdenie plánovacej rade, ktorá vybrané témy odporučí na prípravu projektov kontrolných akcií. Tieto budú následne rozpracované v rámci prípravy kontrolnej akcie. Finálne verzie projektov sa schvaľujú v závere roka poradným orgánom predsedu NKÚ SR a zároveň sa stávajú súčasťou plánu kontrolnej činnosti na rok nasledujúci.

POUŽITÉ ZDROJE

Angleryd, T. – Larsson, K.: 2019. A guideline on common performance problems in public administration.

European Commission. Brusel. 2010. EURÓPA 2020 Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. [\[online\]](#)

European Commission. Brusel. 2018. Odporúčania EK pre Slovensko (2018). [\[online\]](#)

European Commission. Brusel. 2019. Odporúčania EK pre Slovensko (2019). [\[online\]](#)

Filko, M. – Kišš, Š. – Ódor, L.: 2016. Najlepší z možných svetov - Hodnota za peniaze v slovenskej verejnej politike. [\[online\]](#)

INTOSAI IDI. 2014. ISSAI Implementation Handbook – Performance Audit, Draft Version 1.

MF SR. Bratislava. 2018. Národný program reforiem Slovenskej republiky 2018. [\[online\]](#)

MF SR. Bratislava. 2018. Program stability Slovenskej republiky na roky 2018 až 2021. [\[online\]](#)

MF SR. Bratislava. 2019. Národný program reforiem Slovenskej republiky 2019. [\[online\]](#)

MF SR. Bratislava. 2019. Program stability Slovenskej republiky na roky 2019 až 2022. [\[online\]](#)

NKÚ SR, odbor analytický. 2018. Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2018 – 2020. [\[online\]](#)

NKÚ SR. Bratislava. 2019. Stratégia rozvoja NKÚ SR 2020 – 2025. [\[online\]](#)

Prognostický ústav SAV. 2017. Východiská prípravy národných priorít implementácie Agendy 2030.

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Bratislava. 2019. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030. [\[online\]](#)

Úrad vlády SR. Bratislava. 2016. Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2016 - 2020. [\[online\]](#)

Príloha č. 1 Národné priority v strategických dokumentoch SR

Strategická oblasť	Programové vyhlásenie vlády SR 2016 - 2020	NPR SR 2018	NPR SR 2019	Program stability SR 2018 - 2021	Program stability SR 2019 - 2022	Vízia a stratégia SR do 2030
Vzdelávanie, výskum, vývoja a inovácie	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Zdravie	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Zamestnanosť a podnikateľské prostredie	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Súdnictvo	✓	✓	✓	✓	✓	
Dopravná infraštruktúra	✓		✓	✓		✓
Sociálne politiky	✓	✓	✓			✓
Environmentálna udržateľnosť	✓	✓	✓			✓
Efektívna a transparentná verejná správa	✓			✓	✓	✓
Energetická efektívnosť	✓	✓				✓
Informatizácia verejnej správy		✓	✓	✓		
Trvalo udržateľná spotreba a výroba	✓					✓
Obrana a bezpečnosť						✓

Príloha č. 2 Zoznam respondentov, ktorí vyplnili dotazník

Názov inštitúcie
Centrum vedecko-technických informácií, MŠVVŠ SR
Inštitút environmentálnej politiky, MŽP SR
Inštitút hospodárskej politiky, NO
Inštitút kultúrnej politiky, MK SR
Inštitút pre stratégie a analýzy, Úrad vlády SR
Inštitút vzdelávacej politiky, MŠVVŠ SR
Kancelária prezidenta SR, Osobný úrad
Magistrát hlavného mesta Bratislavy
Ministerstvo obrany SR, Analytický útvar
Inštitút dopravnej politiky, MDV SR
Centrum pre hospodárske otázky, MH SR
Ministerstvo vnútra SR
Národný bezpečnostný úrad
Partnerstvá pre prosperitu
Rada pre štátnu službu
Prognostický ústav, SAV
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Stále zastúpenie EK na Slovensku
Štatistický úrad SR
Univerzita P. J. Šafárika, Košice
Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava
Úrad komisára pre deti
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
Úrad pre verejné obstarávanie
Verejný ochranca práv
Združenie hlavných kontrolórov SR
Žilinská univerzita

Príloha č. 3 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Odbor stratégie a analýz NKÚ SR (OSA) zaslal v októbri 2019 memorandovým partnerom NKÚ SR a vybraným národným expertom dotazník s cieľom získať externý pohľad na činnosť a ďalšie zameranie NKÚ SR. OSA oslovil celkovo 61 adresátov, od ktorých sa vrátilo 27 vyplnených dotazníkov, čo predstavuje návratnosť 44 %. Najpočetnejšiu skupinu vyplnených dotazníkov podľa typu respondenta tvorili dotazníky od analytických jednotiek iných štátnych inštitúcií (9), nasledovali dotazníky od iných štátnych úradov (7) a od univerzít (4). Zoznam respondentov, ktorí poskytli svoje odpovede, je uvedený v **Prílohe č. 2**. Pri výbere najrizikovejších strategických oblastí boli zohľadnené najmä odpovede na **tri kľúčové otázky**.

Prvá kľúčová otázka sa týkala **výberu prioritných oblastí z národných priorit** definovaných vládou vo väzbe na Agendu OSN 2030. V roku 2017 vypracoval Prognostický ústav SAV štúdiu pod názvom *Východiská prípravy národných priorit implementácie Agendy 2030*. Do jej prípravy boli zapojení aj experti z analytických jednotiek ústredných orgánov štátnej správy. Štúdia navrhovala päť kľúčových prioritných oblastí pre udržateľný rozvoj SR do roku 2030. Koncom roka 2017 ÚPPVII SR inicioval participatívny proces identifikovania národných priorit implementácie Agendy 2030. Jeho cieľom bolo podrobiť návrh priorit Prognostického ústavu SAV oponentúre. Proces trval tri mesiace a zúčastnilo sa ho 148 účastníkov štátnych inštitúcií, samosprávy, občianskych organizácií a súkromných spoločností. Účastníci sa zhodli na prijatí navrhnutých piatich oblastí a zároveň navrhli ďalšiu oblasť – právny štát, demokracia a bezpečnosť. Týmto spôsobom vzniklo **šesť národných priorit** implementácie Agendy OSN 2030.

Otázka 1: Výber prioritných oblastí spomedzi schválených šiestich národných priorit implementácie Agendy OSN 2030 (výber troch z viacerých možností; možnosť doplniť vlastné; výsledky v grafe v %)

Pri výbere prioritných oblastí respondenti uprednostnili oblasť **Právny štát, demokracia a bezpečnosť**, ktorú medzi priority vybralo viac ako 70 % respondentov. Nadpolovičnú podporu získala ešte oblasť **Smerovania k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike** a oblasť **Vzdelávania**. Jeden respondent doplnil k ponúknutým možnostiam ešte ako samostatnú prioritu oblasť výskumu.

Zdroj: dotazník NKÚ SR, vlastné spracovanie

Druhá kľúčová otázka sa týkala **identifikovania najproblémovších oblastí verejných politík**, pričom výber zahŕňal všetky strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2018 až 2020. Takmer 60 % respondentov zaradilo medzi najviac problémové oblasti **Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie**. Druhou najčastejšie označenou bola oblasť **Efektívnej a transparentnej verejnej správy** a o tretie miesto sa delia dve oblasti, a to oblasť **EŠIF a Zdravie**. Je zaujímavé, že oblasť Zamestnanosti a podnikateľského prostredia nevnímal ako jednu z troch najproblémovších ani jeden respondent.

Otázka 2: Ak by ste mali identifikovať jednu, maximálne tri verejné politiky, ktoré vnímate v súčasnosti na Slovensku ako najviac problémové, ktoré by to boli?

Ako inšpiráciu ponúkame oblasti definované v strednodobej stratégii NKÚ SR na roky 2018 až 2020, z ktorých môžete vybrať, ale môžete definovať aj vlastné problémové oblasti. (výber max. troch z viacerých možností; možnosť doplniť vlastné; výsledky v grafe v %)

Zdroj: dotazník NKÚ SR, vlastné spracovanie

Tretia kľúčová otázka bola zameraná na **prierezové riziká v oblasti verejnej správy**. Pri jej definovaní sa vychádzalo najmä z príručky *A guideline on common performance problems in public administration* (Tony Angleryd, Kjell Larsson, 2019).

Otázka 3: Nižšie uvádzame príklady prierezových rizík v oblasti verejnej správy, s ktorými sa kontrolné inštitúcie po celom svete stretávajú.

Ktoré z nich (označte max. tri, prípadne doplňte iné, Vami definované) považujete za najaktuálnejšie v súčasnosti vo verejnej správe na Slovensku? (výber max. troch z viacerých možností; možnosť doplniť vlastné; výsledky v grafe v %)

Zdroj: dotazník NKÚ SR, vlastné spracovanie

Čo sa týka prierezových rizík, odpovede respondentov boli rozložené rovnomernejšie a žiadne z rizík nebolo zaradené medzi tri najvýznamnejšie ani u polovice respondentov. Najviac označované boli **riziká vo verejnom obstarávaní** a **riziko plynúce zo slabej prepojenosti strategických cieľov s cieľmi nižších úrovní**, ktoré označilo 37 % respondentov. Tretina respondentov zahrnula medzi najväčšie riziká aj **nedostatočné manažérske kapacity vo vybraných organizáciách a úradoch**.